

FUNDACJA AKCJA DEMOKRACJA
MATERIAŁY DLA POSŁÓW I POSŁANEK NA SEJM RP

DRUK NR 3184

„Uwaga! Polowanie”: co zmienia obywatelski projekt nowelizacji Prawa łowieckiego?

Zdjęcie: Toby Christopher / Pexels · 16 listopada 2026

Reforma łowiectwa „Uwaga! Polowanie” - dlaczego projekt powinien trafić do komisji?

Materiały dla Posłanek i Posłów przed głosowaniem nad przekazaniem druku nr 3184 do dalszych prac

Projekt dotyczy reformy regulacji łowiectwa, obejmującej m.in. bezpieczeństwo społeczne, udział mieszkańców w decyzjach o gospodarce łowieckiej oraz nadzór organów ochrony przyrody.

Przygotowane przez Fundację Akcja Demokracja w oparciu o materiały i cytaty: Fundacji Niech Żyją, uwagapolowanie.pl, zakazpolowania.pl, Pracowni na rzecz Wszystkich Istot oraz More in Common · 16 listopada 2026

Szanowne Posłanki i Szanowni Posłowie,

przed Państwem głosowanie nad przekazaniem do prac w komisji obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw „Uwaga! Polowanie” (druk nr 3184).

To inicjatywa obywatelska, która odpowiada na realne potrzeby społeczne: potrzebę większego bezpieczeństwa mieszkańców i osób korzystających z lasów, ochronę prawa własności, przejrzystość gospodarki łowieckiej oraz skuteczniejszą ochronę przyrody. Projekt przewiduje m.in. publiczny rejestr polowań, wzmocnienie nadzoru organów ochrony środowiska nad planami łowieckimi, zwiększenie odległości polowań od zabudowań oraz zakończenie polowań komercyjnych.

Przekazanie projektu do komisji nie przesądza jeszcze o jego ostatecznym kształcie. Jest natomiast warunkiem rzetelnej, szczegółowej dyskusji parlamentarnej - analizy rozwiązań, wysłuchania stron zainteresowanych i dopracowania przepisów zmieniających Prawo łowieckie. Niniejsze materiały przedstawiają najważniejsze, naszym zdaniem, założenia projektu oraz argumenty przemawiające za rozpoczęciem prac nad nim. Zostały one uzupełnione o informacje podważające myśliwską propagandę, m.in. dotyczące wypłat odszkodowań dla rolników, walki z afrykańskim pomorem świń (ASF) oraz celu dokarmiania dzikich zwierząt.

Obowiązująca ustawa - Prawo łowieckie została przyjęta w 1995 roku. Od tego czasu zmieniła się wiedza naukowa, zmieniła się liczebność populacji wielu gatunków, podejście do ochrony przyrody i środowiska oraz oczekiwania społeczne.

Prosimy o zapoznanie się z materiałami i poparcie skierowania druku nr 3184 do komisji.

1. Bezpieczeństwo ludzi

- **Obecnie można strzelać z ostrej broni myśliwskiej 150 metrów od domów i szkół.** Projekt proponuje zwiększenie tej strefy do 700 metrów od wszelkich zabudowań. *(Źródło: uwagapolowanie.pl)*
- **W ostatnich 10 latach od kul myśliwych zginęło 28 osób** - średnio ok. 3 osoby rocznie. *(Źródło: uwagapolowanie.pl)* Dla porównania: w ciągu ostatnich 30 lat odnotowano tylko 2 przypadki pogryzienia człowieka przez wilki (oba dotyczyły osobników wcześniej oswajanych przez ludzi), podczas gdy psy gryzą ludzi ok. 36 tysięcy razy rocznie. *(Źródło: dane powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, cyt. za Fundacją Niech Żyją)*
- **Myśliwi są badani pod kątem zdrowia psychicznego i fizycznego tylko raz w życiu** - przy wydawaniu pozwolenia na broń. Osoby posiadające broń do ochrony osobistej czy ochrony mienia podlegają okresowym badaniom; myśliwi - nie. Projekt wprowadza obowiązek powtarzania badań lekarskich i psychologicznych co 5 lat.
- **Projekt wprowadza możliwość kontroli trzeźwości osób polujących i biorących udział w polowaniu przez Straż Łowiecką - dziś to pole praktycznie nieuregulowane.**
- Projekt zakazuje polowań z naganką, polowań nocnych (z użyciem noktowizji/termowizji) oraz z łodzi - metod, przy których ryzyko pomyłki i przypadkowego postrzelenia człowieka lub chronionego gatunku jest największe.

2. Dobrostan zwierząt i etyka

- **Nęcenie i dokarmianie zwierząt w celu ułatwienia strzału** - projekt wprowadza zakaz dokarmiania (z wyjątkami za zgodą RDOŚ). Dokarmianie dzikich zwierząt jest szkodliwe - naukowcy nie mają co do tego wątpliwości. Zwiększa ryzyko przenoszenia chorób i pasożytów. Zwierzęta, przyzwyczajone do wykładanego pokarmu, poszukują go na polach, wyrządzając tym samym szkody w uprawach. Dokarmianie ma wpływ na rozrodczość niektórych gatunków, doprowadzając do nadmiernego zagęszczenia ich populacji. Wykorzystanie pokarmu, by zwabić zwierzę na odległość strzału, jest nieetyczne. Jeszcze w okresie dwudziestolecia międzywojennego nie do pomyślenia było, by próbować polować w tak haniebny sposób. *(Źródło: Fundacja Niech Żyją)*
- **Polowania zbiorowe z naganką** - zwierzęta są płoszone przez nagankę, ogromny hałas, szczekające psy. Wystraszone zwierzęta ulegają zranieniu podczas panicznej ucieczki, a wielu postrzelonych i rannych osobników nie udaje się odnaleźć. Umierają w cierpieniu. Zwierzęta te są określane w języku łowieckim jako tzw. „postrzałki". Polowania zbiorowe są ogromnym stresem dla wszystkich zwierząt, w tym dla gatunków chronionych. Projekt wprowadza zakaz polowań z naganką.
- **Hodowla zwierząt wyłącznie po to, by je później wsiedlić do łowisk i zabić.** Dziś prawo na to zezwala - i to nie tylko w przypadku gatunków obcych jak bażant, mufflon czy daniel, ale też gatunków rodzimych. Bażanty wypuszczane z hodowli wprowadzają do środowiska patogeny zagrażające rodzimym kurakom (np. kuropatwom). Projekt wykreśla z ustawy wszystkie przepisy pozwalające na taką hodowlę, niezależnie od gatunku - bo prowadzi ona do traktowania dzikich zwierząt jako zasobu hodowanego z myślą o późniejszym zabiciu. *(Źródło: „Uwaga polowanie - wyciąg z projektu ustawy"; przykład bażanta: Fundacja Niech Żyją)*

- **Polowania komercyjne dla zagranicznych klientów („polowania dewizowe”)** - biura polowań sprzedają cudzoziemcom możliwość zabicia konkretnego zwierzęcia. Są tak aranżowane, aby kupujący miał większą szansę na powrót do swojego kraju z trofeum. Projekt wprowadza zakaz nie tylko organizowania takich polowań, ale też ich oferowania, sprzedaży, pośrednictwa w sprzedaży i reklamowania, a także samego polowania przez cudzoziemców spoza UE niebędących myśliwymi. Autorzy projektu nazywają to wprost „prywatyzacją” dzikich zwierząt - choć ustawowo są one dobrem ogólnonarodowym, biura polowań zbudowały wokół nich komercyjny sektor działający faktycznie poza kontrolą państwa. Polskie społeczeństwo zresztą nie akceptuje myślistwa jako formy rozrywki: aż 78% Polek i Polaków uważa, że polowania dla przyjemności powinny być zakazane, bo są sprzeczne z poszanowaniem przyrody i dobrostanem zwierząt. *(Źródła: „Uwaga polowanie - wyciąg z projektu ustawy”; More in Common, „Akceptowane, ale regulowane. Stosunek Polek i Polaków do myślistwa”, maj 2026)*
- **Zakaz polowań w okresach godowych, rozrodczych i odchowu młodych danego gatunku.** Na samce sarny można polować od 11 maja - polowania prowadzone są w czasie, gdy samice prowadzą młode. Maj to czas narodzin wielu innych gatunków zwierząt. Obecność myśliwych i strzały generują ogromny stres dla samic rodzących i opiekujących się potomstwem. Polowania na jelenie w czasie rykowiska, które jest jednym z najważniejszych okresów biologicznych w ich życiu, pozwalają na wykorzystanie ich mniejszej czujności ze względu na wysoki poziom hormonów. To jeden z najpiękniejszych spektakli przyrodniczych w Polsce, budzących coraz większe zainteresowanie społeczeństwa. Zabijanie jeleni w tym czasie jest nie tylko szkodliwe i wysoce nieetyczne, ale stwarza też zagrożenie dla fotografów i miłośników przyrody.
- Projekt zmienia samą **definicję polowania** - z „wejścia w posiadanie zwierzęcia” na „zmierzające do zabicia zwierzęcia”, żeby nazwać rzecz po imieniu.

3. Wpływ na środowisko

- **Prawo łowieckie dziś definiuje łowiectwo jako element ochrony środowiska - choć nim nie jest.** Łowiectwo to ingerencja w przyrodę: w populacje dzikich zwierząt, ich strukturę społeczną i rozrodczą, relacje międzygatunkowe, siedliska i funkcjonowanie ekosystemów. Ekosystemy mają własne mechanizmy regulacyjne, które działają bez udziału człowieka - działały nawet wtedy, gdy człowieka na Ziemi jeszcze nie było.

Projekt wykreśla z ustawy przepisy, które łowiectwo nazywają ochroną środowiska, przesuwając akcent z ochrony „zwierzyny" i uprawiania myślistwa na zarządzanie populacjami jako formę ingerencji w środowisko, wymagającą uzasadnienia przyrodniczego i gospodarczego. *(Źródło: „Uwaga polowanie - wyciąg z projektu ustawy")*

- **Plany łowieckie - aktualnie to lakoniczna procedura ustalania planów łowieckich, która pozostaje poza kontrolą organów ochrony przyrody i społeczeństwa, a na dodatek nie uwzględnia w żadnym stopniu wpływu łowiectwa na przyrodę, w tym gatunki i siedliska chronione.** Projekt wprowadza obowiązek uwzględniania w planach łowieckich danych o gatunkach chronionych, ich siedliskach i ostojach oraz o zachowaniu różnorodności gatunkowej i genetycznej zwierząt, nowy obowiązek strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla planów 10-letnich oraz obowiązek uzgodnienia projektu planu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska (RDOŚ) - bez zgody RDOŚ plan nie będzie mógł zostać zatwierdzony. *(Źródło: „Uwaga polowanie - wyciąg z projektu ustawy")*

- **Projekt obywatelski wprowadza jasne, mierzalne kryteria uznawania gatunku za łowny** (liczebność, realna skala szkód) oraz obowiązek weryfikacji listy gatunków łownych nie rzadziej niż raz na 5 lat - dziś takich kryteriów po prostu nie ma.

- **Afrykański pomór świń (ASF) a masowe zabijanie dzików.** Dziki są masowo zabijane z powodu zagrożenia, jakie niesie ASF dla trzody chlewnej. Mimo tego ASF dalej się rozprzestrzenia, a najskuteczniejsze metody walki z ASF to wyszukiwanie martwych zwierząt i bioasekuracja. Tylko niewielki odsetek zabijanych dzików jest nosicielami wirusa - z danych przytoczonych przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra" (PROP) wynika, że w latach 2019-2023 jedynie 0,4 proc. zabitych dzików było zakażonych wirusem ASF. Obecnie walka z ASF polega głównie na zabijaniu dzików. Naukowcy mówią wprost: to kosztowna i nieskuteczna polityka, która szkodzi przyrodzie i nie rozwiązuje problemu. Masowe odstrzały są prowadzone w Polsce od 2019 roku. Do dziś zabito niemal 1,5 mln dzików. Przyjmując uśredniony koszt 400 zł za zabicie dzika, kosztowało to podatników około 585 mln zł. *(Źródło: Fundacja Niech Żyją, dane PROP)*
- **Dane Najwyższej Izby Kontroli** pokazują, że w latach 2019-2021 w ramach walki z ASF na kontrolę bioasekuracji i badania stad świń przeznaczono niecałe 5% środków. Dane pokazały jednoznacznie, że bioasekuracja była wdrażana niedostatecznie. *(Źródło: Fundacja Niech Żyją, dane NIK)*
- **Dzikom nie przysługuje okres ochronny, zabijane są przez cały rok.** Według wprowadzonych przepisów wolno zabijać również samice ciężarne, karmiące czy prowadzące młode - dla ich potomstwa oznacza to wówczas śmierć głodową. Mało jest w historii gatunków tak bardzo prześladowanych przez człowieka jak dzik.
- **Intensywne polowania rozbijają strukturę socjalną stad i powodują migracje zwierząt.** Zdaniem ekspertów to jeden z powodów coraz częstszej obecności dzików w miastach i na osiedlach, gdzie zwierzęta szukają bezpiecznych miejsc i łatwego dostępu do pożywienia. *(Źródło: Fundacja Niech Żyją, Raport Biura Urbanistyki Wielogatunkowej)*

- **Dziki pełnią ważną rolę sanitarną w naszych lasach, pomimo tego obecnie trwa masowe zabijanie dzików.** Dziki skutecznie zmniejszają liczebność bezkręgowców i gryzoni zagrażających lasom i przyczyniają się do poprawy ich kondycji. Nie znamy długofalowych konsekwencji związanych z zabijaniem dzików na tak ogromną skalę. W 1958 roku Chiny wypowiedziały bezwzględną wojnę wróblom i zapłaciły za to ogromną cenę. *(Źródło: Fundacja Niech Żyją)*
- **Wilki są pod ochroną, a mimo to co trzeci wilk noszący obrożę telemetryczną ginie w niewyjaśnionych okolicznościach.** Szacunki naukowe mówią, że rocznie w Polsce nielegalnie jest zabijanych nawet do 150 wilków. Większość sprawców unika kary. Wyroki polskich sądów wskazują na nielegalne zabijanie wilków przez myśliwych. Według badań naukowych, **ataki na zwierzęta gospodarskie są często pokłosiem rozbijania rodzin wilczych**, do którego dochodzi w wyniku zabijania ich członków. Niepełna rodzina, pozbawiona doświadczonych osobników, może poszukiwać łatwego pokarmu, jakim są często zwierzęta gospodarskie. *(Źródło: Fundacja Niech Żyją)*
- **Zające są na liście gatunków łownych mimo dramatycznego spadku ich populacji w ostatnich 20 latach.** Jest to spowodowane wieloma czynnikami, w tym również presją łowiecką. Dlatego w pierwszej kolejności powinno się zaprzestać polowań na ten gatunek. Z jakiegoś powodu - jak powiedział prof. Rafał Kowalczyk dla „Dzikiego Życia" - „zniesienie presji łowieckiej jest ostatnim elementem, który zostaje wprowadzony. Nasza wiedza o oddziaływaniu łowiectwa na różne gatunki jest zazwyczaj znikoma, oparta na jakichś przeświadczeniach, a nie na rzetelnej wiedzy naukowej. Doprowadziło to do przyspieszenia spadku populacji drobnych zwierząt". *(cyt. za „Dzikim Życiem", Fundacja Niech Żyją)*

4. Brak przejrzystości i nadzoru nad Polskim Związkiem Łowieckim

- **Polski Związek Łowiecki nie publikuje zweryfikowanych sprawozdań finansowych od 2017 roku.** Ostatnie dostępne dane (2016 r.) mówiły o 259 mln zł kosztów działalności, w tym 67 mln zł wypłaconych odszkodowań - i nigdy nie zostały zweryfikowane. *(Źródło: zakazpolowania.pl, „Dane wyssane z palca")*
- **Projekt proponuje wprowadzenie obowiązku jawnych, zatwierdzanych przez ministra środowiska sprawozdań finansowych i merytorycznych PZŁ i kół łowieckich, publikowanych w specjalnym rejestrze, oraz rozszerza kontrolę ministra z samej legalności na gospodarność i rzetelność.**
- **Dziś członek PZŁ może być jednocześnie funkcjonariuszem Państwowej Straży Łowieckiej - czyli kontrolować polowania, w których sam uczestniczy.** Projekt wprowadza zakaz łączenia tych funkcji. *(Źródło: „Uwaga polowanie - wyciąg z projektu ustawy")*
- **Kontrola społeczna.** Polowania odbywają się zwykle bez udziału świadków z zewnątrz. Dziś osoby postronne, próbujące prowadzić społeczny nadzór nad polowaniem, zagrożone są karą więzienia. Kontrola NIK ujawniła szereg nieprawidłowości w dokumentowaniu przebiegu polowań. NIK zauważa, że takie działania noszą znamiona kłusownictwa. *(Źródło: dane NIK, cyt. za Fundacją Niech Żyją)*

- **Dane o odszkodowaniach za szkody łowieckie są niespójne i różnią się znacząco między instytucjami państwowymi.** GUS i Bank Danych Lokalnych (BDL) podają różne kwoty za te same okresy - np. za sezon 2023/24 GUS podaje ok. 86,9 mln zł, a BDL ok. 82,8 mln zł; za sezon 2024/25 odwrotnie (GUS ok. 83,0 mln zł, BDL ok. 90,2 mln zł). Po korekcie zaledwie dwóch obwodów łowieckich w 2026 r. łączna wykazywana kwota odszkodowań spadła o **dziesiątki milionów złotych**. *(Źródło: zakazpolowania.pl)*
- **Fakty dotyczące odszkodowań za szkody w uprawach:**
  - Odszkodowania dotyczą tylko 5 z 28 gatunków łownych: dzika, łosia, jelenia, daniela i sarny - i tylko gdy szkoda przekracza równowartość 100 kg żyta na hektar.
  - Płacą: koła łowieckie PZŁ, Zarząd Województwa (łosie), Skarb Państwa (szkody poza obwodami), RDOŚ (gatunki chronione), dyrekcje parków narodowych (na ich terenie).
  - Łącznie to ponad 100 mln zł rocznie (koła PZŁ ok. 85%, Lasy Państwowe ok. 15%) - mniej niż 0,06% wartości rocznej produkcji rolnej w Polsce.
  - 31% obwodów w sezonie 2023/24 nie wypłaciło żadnego odszkodowania; wypłaty bywają opóźnione nawet do 192 dni.
  - PZŁ jednocześnie reprezentuje myśliwych i ma nadzorować ich obowiązki wobec rolników - to konflikt interesów. *(Źródło: zakazpolowania.pl - monitoring „Odszkodowania za szkody łowieckie" oraz artykuły „Koszty odszkodowań łowieckich" i „Koszty odszkodowań - analiza i propozycje")*

To nie jest „tak” dla całej ustawy w obecnym kształcie

Szanowna Pani Posłanko, Szanowny Panie Pośle - głosowanie za skierowaniem projektu do komisji **nie zamyka drogi do poprawek**. To właśnie w komisji można skonsultować ostateczny kształt przepisów z ekspertami, rolnikami, leśnikami, samorządami i organizacjami przyrodniczymi - i to tam powstaje przestrzeń na kompromis. Odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu odbiera tę możliwość ponad 204 000 obywatelkom i obywatelom, którzy o to prosili swoim podpisem. Prosimy o wsłuchanie się w nasz głos.

Źródła

- uwagapolowanie.pl - oficjalna strona projektu obywatelskiego
- niechzyja.pl - Fundacja Niech Żyją
- zakazpolowania.pl - Dane wyssane z palca
- zakazpolowania.pl - Cuda w statystykach łowieckich
- zakazpolowania.pl - Myśliwi w social mediach
- Pracownia na rzecz Wszystkich Istot - Rusza nowelizacja prawa łowieckiego
- Wiele cytatów pochodzi z podpisów do fotografii prezentowanych na wystawie w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej, zatytułowanej „Kiedy życie staje się celem. Współczesne spojrzenie na kwestie ochrony przyrody". Wystawa została przygotowana przez Fundację Niech Żyją, której serdecznie dziękujemy za udostępnienie materiałów.
- More in Common, „Akceptowane, ale regulowane. Stosunek Polek i Polaków do myślistwa", maj 2026
- zakazpolowania.pl - Monitoring: Odszkodowania za szkody łowieckie
- zakazpolowania.pl - Koszty odszkodowań łowieckich
- zakazpolowania.pl - Koszty odszkodowań - analiza i propozycje

Dziękujemy za uwagę poświęconą temu materiałowi.